

MŪSŲ LIETUVA

NR. 5 (1436) 1976 M. VASARIO — FEVEREIRO 5 D. — 1,50 kr.
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 — 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

LIETUVIŲ IMIGRACIJOS BRAZILIJON 50-METIS (1926—1976)

Kūrėjai ir griovėjai

Ištarus žodį „kūrėjas“, iškyla pirmiausia literatūra, kur žmogaus kūrybiškumas toks ryškus. Tenai taip ir matai, kaip žmogus tarytum iš nieko sukuria nemarius pasaulius, apreiškia slėpingąją savo galią, nematomą kasdienybėje. Tasai žmogaus kūrybiškumas eina per visą platųjį meną, reikšdamasis įvairiausiomis regimomis formomis. Menas betgi yra privilegijuotų žmonių sritis — jame gali rodytis kaip kūrėjai tikrai talentingieji. Ar tai rieškia, kad žmogaus kūrybiškumas ribojasi vien menu? Anaipso! Žmogaus kūryba reiškiasi visose gyvenimo srityse — technikoje, medicinoje, valstybiniame, visuomeniniame, kultūriniame, religiniame gyvenime... Tai matyti visoje žmonijos istorijoje nuo pačių primityviųjų laikų. Žmogus-kūrėjas iškyla visoje savo didybėje su įvairiais savo lobiais, sukurtais žemėje. Deja, su šia jo didybe iškyla ir menkybė: šalia žmogaus kūrėjo matyti ir žmogus-griovėjas. Juk dar gerai prisimename karo dienas, kai vienos kariaujančios pusės lėktuvai masiškai griovė šventoves, galerijas, muzėjus ir net ištisus miestus. Tai, kas vienu buvo kurta per šimtmečius, kitų buvo sugriauta per kelias valandas. Iš to matyti, kad šalia žmogaus kūrėjo yra ir žmogus griovėjas. Tiesą sakant, net tame pačiame žmoguje gali glūdėti ir vienas, ir kitas. Viena ranka jis gali kurti, kita — griauti.

Tokioje perspektyvoje matyti ir lietuviškasis gyvenimas. Lietuvių tauta kuria nuo pat savo egzistencijos pradžios. Ji yra sukaupusi daug religinių, kultūrinių, valstybinių, visuomeninių ir kitokių vertybių. Ji tebekuria ir dabar visose galimose srityse, nepaisydama nei vergijos grandinių, nei svetimos aplinkos. Tai veržlumo rodiklis, apreiškias tautos potencialą ir kartu viltį, kad tauta ir kalėjimo sąlygose nesustos reikštis kūrybiškai, o kartu ir gyvybiškai. Iš kitos betgi pusės matyti griovėjų kadrai. Imperinėm jėgom rūpi, kad pavergta tauta sunyktų, neišugdytų savo potencialo arba jį pajungtų imperinei galybei. Taip, valia nustatytuose rėmuose pavergtam kurti, bet jo kūrybos vaisiai privalo turtinti imperiją. Jei ne — pavergtųjų kūrybos jai nereikia. Kitokiai kūrybai sąlygų nėra. Dėlto ir matome, kad sovietu okupuotoje Lietuvoje mūsų tautai buvo kurti Lenino biustus, „pergalės“ paminklus, tapyti sovietinius laimėjimus pagal socialistinio realizmo reikalavimus, giedoti pavergimo kantatas. Toks prievartavimas yra tautos potencialo griovimas, jos garbės paniekimas, egzistencijos menkinimas. Juk kaip gali jaustis tikras lietuvis kūrėjas, priverstas sukurti paminklą, garbinantį savos tautos pavergimą! Sakoma, kad jis tai daro ne iš prievartos, o iš meilės. Bet kas gali tokia propagandine mintimi tikėti? Nebent tie, kurie tiki nekalto kalinio dėkingumu kalėjimo viršininkui. Kiekvienas nešališkas žmogus aiškiai mato, kad prievartinė kūryba yra arba jos griovimas, arba piktnaudojimas.

Jei okupuotoje Lietuvoje kūrybinį tautos potencialą menkina bei griaua svetimieji, pasitelkę idėjos vardu kaikiuriuos lietuvius, tai iševivijoje griovėjai atsiranda dėl perdidelės laisvės ir ambicinio „mandrumo“. Čia niekas neuždeda grandinių kūrybinei iniciatyvai, kiekvienas gali reikštis, kiek jo pajėgos neša. Riboję, žinoma, konkrečios sąlygos, bet jas apvaldantieji gali daug pasiekti ir pasiekia net ir tais atvejais, kai atsiranda griovėjai. Pvz. visi didžiojo Lietuvos Enciklopedija. Bet kai ji ruošėsi gimti, atsirado ir neigiamų balsų, bandančių griauti visą projektą. Jo inicia-

ORTODOKSO LAIŠKAS VATIKANUI

Levitin-Krasnovas rašo arkivyskupui Casaroli

KL. RAZMINAS

Anatolij Levitin - Krasnovas yra žinomas rašytojas ir kovotojas už žmogaus teises Sov. Sąjungoje bei priklausantis rusų Ortodoksų Bendrijai. Jis keturis kartus buvo suimtas ir 1974 m. išstremtas į Vakarų. Dabar gyvena Lucernoje, Šveicarijoje. Neseniai jis parašė laišką Vatikanui valstybės sekretoriato nepaprastųjų reikalų tarybos sekretoriui arkivyskupui Casaroli (vadinamam Vatikanui užsienio reikalų ministeriui), pasisakydamas prieš Apaštalo Sosto vedamą Rytų politiką (Ostpolitik).

Levitin - Krasnovas savo laiške pateikia ne tik savo, bet ir Sovietų Sąjungos tikinčiųjų ir netikinčiųjų demokratų inteligentų nuomonę. Jis pabrėžia, kad moralinis Vatikanui autoritetas dabar yra žymiai pakilęs tiek inteligentų, tiek paprastų tikinčiųjų tarpe. Priešingai yra su Maskvos patriarcho autoritetu. Maskvos patriarchas esąs pasidaręs sovietų vyriausybės įrankiu ir negina savo tikinčiųjų bei kunigų teisių. Dėlto pagārba Katalikų Bendrijai vis labiau auga. Tai esą patvirtina faktas, jog nemaža jaunų intelektualų Maskvoje ir Leningrade įsijungė į Katalikų Bendriją. Ir kitus „brolius ortodoksus“ žavi katalikų išstvermė bei ištikimybė, kurią jie taip ryškiai įrodė kovoję prieš agresyvų ateizmą Lietuvoje, Latvijoje, Lenkijoje ir Vengrijoje. Ateistams nepavyko čia nugalėti katalikybės ir sunaikinti religijos. Priešingai, tai žymiai suartinę Katalikų ir Ortodoksų Bendrijas bei sudarę palankias sąlygas vėlesniam abiejų Bendrijų susijungimui.

„Todėl,—rašo Levitin-Krasnovas,— juo didesni susirūpinimą kelia Vatikanui paskutiniai metai vedama „Ostpolitik“, kuri siekia pagerinti santykius su sovietų valdžia, nežiūrint to, kad krikščionys ir kiti krašto piliečiai turi tiek daug kentėti“. Autorius ypač smerkia Vatikanui

laikyseną Lietuvos ir Ukrainos Katalikų Bendrijos atžvilgiu. „Paskutinių dešimties metų laikotarpyje,—rašo Levitin-Krasnovas,— Vatikanas visai nutylėjo Lietuvos ir Ukrainos katalikų persekiojimus, nepasmerkdamas net Ukrainos katalikų unitų Bendrijos oficialaus prijungimo prie Maskvos ortodoksų patriarchato...“

Vatikanas taip pat nutylėjęs ir Vladimiro Bukovskio, Siniavskio, Danielio ir Grigorenkos persekiojimus, nors tai visame pasaulyje sukėlė nemažą reakciją. „Tiesa,—pažymi Krasnovas,— Vatikanui radijas perduoda į Sov. Sąjungą popiežių istoriją iš V-VI šimtmečio. Kai kartą „išdrįso“ paskaityti vieną skyrelį iš Solženicino „Gulago salyno“, tuojau susilaukė intervencijos, ir tolimesnis skaitymas buvo sustabdytas... (sic!)“.

Tokios Vatikanui Rytų politikos priežastį Levitin-Krasnovas mato Vatikanui tradicijoje ištikimais laikyti sutarčių, nors atskirų kraštų vyriausybės tai išnaudotų savo tikslams ir kompromituotų Vatikaną tikinčiųjų akyse. Iš tiesų gi K. Bendrija negali atsisakyti savo principų, kurie sudaro jos esmę. Pirmoje eilėje ji negali atsisakyti „religijos skelbimo laisvės“. Ne „religijos kulto laisvės“, kurią numato ir sovietų konstitucija, bet religijos skelbimo laisvės! Kristus kalbėjo apaštalam ne apie kulto apeigas, bet įsakė skelbti visiems Jo Evangeliją!

Antroji pagrindinė sąlyga — tai „žmogaus asmens išlaisvinimas“. K. Bendrija negali pasisakyti už kapitalistinę santvarką, bet juo labiau negali remti totalistinės galybės.

Levitin-Krasnovas, baigdamas savo laišką arkivyskupui Casaroli, pažymi, kad jo kritiškos pastabos yra kilusios tik iš meilės K. Bendrijai. Objektivi kritika yra gerai suprantama Vatikanui ir vertinama. (Iš „Klerusblatt“).

T. Z.

toriai turėjo gerokai pakovoti, kol laimėjo. Taip yra daugelyje sričių. Ypač tai ryšku visuomeniniame gyvenime. Net mažosios kolonijos neatsilieka. Ką viena grupė sumano ir bando vykdyti, atsiranda grupė ar vienas kitas asmuo, kurie pradeda veikti priešinga linkme. Vienam nepatiko, kad sumanyta be jo žinios, kitam — kad liko nepakviestas, trečiam — kad ne jo ideologijos žmonės ir t.t. Panašios opozicijos motyvai būna labai nepatriotiški, nors visuomet dengiamasi „geresniu“ patriotizmu. Ir taip šalia visuomeninio darbo kūrybos vyksta griovyba. Visa laimė, kad anksčiau ar vėliau išryškėja ne tik griovėjai, bet ir jų motyvai, nepasižymį taurumu. Tada laimi kūrėjai, pralaimi griovėjai. Taip turėtų būti visose srityse. Pr. G.

Tėviškės žurnalas

Kančios ir prievartos šalis

A. Sacharovo ir jo žmonos pareiškimai bei jų šeimos gyvenimas kalėjime be grotų

(Tęsinsys iš praėjusio nr.)

Politiniai kaliniai

A. Sacharovo duomenimis, kurie, jo paties nuomone, gali būti nepilni, Sovietų Sąjungos kalėjimuose ir stovyklose politinių kalinių yra nuo 2.000 iki 10.000. Kompartija juos laiko eiliniaus kriminaliniais nusikaltėliais, nors jie nėra padarę nusikaltimų, kurie būtų pripažinti demokratinuose kraštuose. Jie nesinėmė ir nekurstė jokių žiaurių veiksnių viešajame gyvenime. Bene dažniausias jų nusikaltimas — skaitymas mašinėle parašytų raštų, jų perdavimas draugams. Tie raštai, žinoma, nepatinka kompartijai, bet iš esmės jie nėra žalingi ar pavojingi.

Nors KGB saugumiečiai pagrindiniuose miestuose buvo priversti atsisakyti Stalino metodų, leidusių kritikų pašalinimą iš bendruomenės, provincijoje jie ir toliau praktikuoja jami, tik mažesniu mastu.

Politiniai kaliniai yra uždaro mi kartu su kriminaliniais nusikaltėliais. Jiems visiems tenka pakelti žmogaus pažeminimą, sunkias darbo sąlygas, dažnai pažeidžiančias saugumo taisykles. Nepakankamo maisto davinio beveik neįmanoma pagerinti siuntiniais dėl jų griežto suvaržymo. Varžomi ne tik siuntiniai, bet ir korespondencija, artimųjų apsilankymas kalini mo vietovėse. Politiškai kaliniai dažnai griebiasi herojiškų bado

streikų, kurie paprastai užbaigiami dar didesne priespauda. Sovietinė kalėjimų bei stovyklų sistema yra pilna dar baisesnių pavyzdžių už tuos, kuriuos aprašė Solženicinas, Šamalovas, Ginzburgas, Olitskaja ir kiti liudininkai. Ši sistema yra pradžiusi daugiau kaip 20 milijonų žmonių.

A. Sacharovo nuomone, geriausia pagalba būtų sudarymas tarptautinės komisijos sovietų kalėjimams ir psichiatrinėms ligoninėms sekti ir, žinoma, paskelbimas visuotinės amnestijos politiniams kaliniams.

Religijos persekiojimas

Didelę grupę politinių kalinių eilėse sudaro nuteisti už savo religinius įsitikinimus. A. Sacharovas yra linkęs manyti, kad religijos persekiojimas jokiame kitame komunistiniame krašte nėra pasiekęs tokio laipsnio, kaip Sovietų Sąjungoje, išskyrus galbūt Albaniją. 1920-30 m. pagrindinis smūgis teko ortodoksams ir mahometonams. Persekiojimai šias religijas visiškai pakirto ir padarė paklusnias

PANEVEŽIO MARIOS

Panevėžyje jau statoma Nevėžio uztvanka, kuri šio miesto gyventojams parūpins aštuonių kilometrų ilg'o, 84 hektarų bendro ploto vandens telkinį su šešių metrų augščio kriokliu. Jis panevėžiečiams bus miniatiūrinė Niagara. Betoną užtvankai paruošia vietinė gelžbetoninių konstrukcijų gamykla. V. Kst.

kompartijai. Šiuo metu vykdomi religijos persekiojimai liečia mažesnes tikinčiųjų grupes — unitus, baptistus, katalikus, sekmininkus, budistus, tikrųjų ortodoksų šaką. A. Sacharovas primena neseniai įvykusį baptistų P. V. Rumačiko ir G. P. Vinso teismą, B. Dandarono nužudymą koncentracinėje stovykloje. Nužudytas buvo ir vienas sekmininkų dekanas, su savo pasekėjais norėjęs persikelti į JAV.

Pasak A. Sacharovo, skaudžiausias smūgis tokiems tikintiesiems yra jų vaikų atėmimas, turįs tikslą apsaugoti juos nuo "žalingos" religijos. Pats religijos persekiojimas žiauriai pažeidžia įstatymus, religiją atskyrusius nuo valstybės. Toks valstybės kišimasis į piliečių asmeninių įsitikinimų reikalus negali būti toleruojamas demokratinėje bendruomenėje. Dėl šios priežasties tikintieji piliečiai spaudžiami juos užgriuvusių persekiojimų, laikosi savo širdies balso ir sudaro demokratinis tarpusavio sąjūdžius.

Savo knyga "Mano šalis ir pasaulis" A. Sacharovas kreipiasi į visą žmoniją, ragindamas ją remti politinių kalinių kovą Sovietų Sąjungoje, nes toks mostas nėra vien tik kiekvieno garbingo žmogaus moralinė pareiga, bet ir jo paties kova, užtikrinanti žmogaus teises jo gyvenamame krašte.

Atominiai ginklai

Nemažą knygos skyrių A. Sacharovas skiria atominiam

ginklams bei jų suvaržymui. Būsimų sutarčių autoriams jis primena griežtą Sovietų Sąjungos atsisakymą išleisti tarptautinius stebėtojus. Pagrindinėmis priežastimis jis laiko sovietinės bendruomenės slaptumą, tradicinę ir dabar jau visiškai nereikšmingą šnipų maniją, norą atrodyti galingesniais, negu iš tikrųjų esama, išsaugoti netikėtumo pranašumą.

A. Sacharovas taipgi atmeta Vakaruose išgalėjusią teoriją, kad Sovietų Sąjunga labiau už Vakarų valstybes nori nusiginklavimo. Šios klaidingos teorijos propaguotojai teigia, kad tada kompartija dideles lėšas galėtų nukreipti savo piliečių gerovei. Iš tikrųjų toks posūkis nėra įmanomas be visuotinio masto politinių pasikeitimų. Tokių esminių pasikeitimų kompartija betgi nenori ir nesiekia, nes jie galėtų sugriauti dabartinę pusiausvyrą, jai užtikrinančią elito vaidmenį ir visas privilegijas.

A. Sacharovas atkreipia dėmesį į Vladivostoko susitarimus, kurie sovietams ir amerikiečiams leido tureti po 2.400 raketų su atominiais užtaisais. Juose buvo nutylėtas tų užtaisų pajėgumas. Normaliai jis gali siekti iki 30 megatonų, bet Sovietų Sąjunga jau 1961 m. yra išbandžiusi 100 megatonų užtaisą, priskirtą prie "nešvarių" sprogimų dėl perdidelio radioaktyvumo. Kalbėdamas apie priešraketinius ginklus, A. Sacharovas primena Sovietų Sąjungos ir JAV susitarimą tokią apsaugą taikyti tik dviem sritim. Tokia sritimi sovietai pasirinko Maskvą, kuri yra ne tik šio krašto karinė-pramoninė širdis, bet ir kompartijos elito pagrindinė buveinė.

Pasisakydamas už strateginių ginklų griežtą stebėtojų kontroliuojamą sumažinimą, A. Sacharovas nuogaustauja dėl jų perdidelio skaičiaus. Visai gyvybei žemėje sunaikinti užtenka nuo 200.000 iki 500.000 megatonų stiprumo sprogimų abiejose kariaujančiose pusėse. Jis cituoja buvusio JAV krašto apsaugos sekr. J. Schlesingerio pareiškimą, kad Sovietų Sąjunga savo galingesniems raketoms gali parūpinti aštuonis užtaisus nukreipiamus į skirtingus taikinius, o JAV — tik tris. Ateityje amerikiečiai, be abejonės, sustiprins savo raketų pajėgumą ir padidins užtaisų skaičių. Toks užtaisų dauginimas, apribojus raketų skaičių, atveria naujas galimybes ginklavimosi varžybose. Vakarų pasauliui A. Sacharovas siūlo laikytis vienybės, daryti spaudimą Sovietų Sąjungai, kad būtų pasiektas ir užtikrintas abipusis lygus strateginių ginklų apribojimas.

(Pabaiga)

V. Kst.

Perkūno Namai Kaune.

Vytauto Čiplio nuotr.

III PLJ KONGRESO ATGARSIAI

PAG. 2 — FOLHA DA TARDE — São Paulo — quinta-feira, 8-1-1976—

Ultima Hora

PÁGINA 3
TERÇA-FEIRA
6 DE JANEIRO DE 1976 — segunda-feira, 5-1-1976—

ENCERRA-SE**HOJE O CONGRESSO****LITUANO**

Encerra-se hoje, às 19h30, no Palácio das Convenções, Parque Anhembi, o III Congresso Mundial da Juventude Lituana.

Iniciado nesta Capital no dia 1.º, com a presença de 800 lituanos procedentes da Argentina, Colômbia, Canadá, Estados Unidos, Austrália, Suécia, Alemanha, Venezuela e Uruguai, o congresso desdobrou-se em atos culturais em S. Paulo e numa "Semana de Estudos" realizada em Itaici, da qual participaram 200 representantes eleitos pelas associações da juventude lituana de 10 países.

Na "Semana de Estudos" foram debatidos temas como a preservação da língua lituana, meios de aperfeiçoar o seu aprendizado; instalação de cursos de lituanística nas Universidades, já existentes em 17 países; contato com a produção literária lituana atual, sobretudo nos Estados Unidos e América Latina; os meios de resguardar, mesmo no exílio, a arte, danças, música, folclore, costumes e tradições da Lituânia.

Amanhã, às 20h, será apresentado no Ginásio do Ibirapuera, um festival de Danças Folclóricas Lituanas.

O Comitê Organizador do III Congresso Mundial da Juventude Lituana convida o povo de São Paulo para a sessão de encerramento, hoje, no Anhembi, e para o festival de Danças Folclóricas amanhã, no Ginásio do Ibirapuera.

Juventude Lituana:

Hoje, às 15h, na Catedral de São Paulo, na praça da Sé, será celebrada pelo bispo Antanas Deksnys, vindo de Roma, a missa do 13.º Congresso Mundial da Juventude Lituana. As 17h, no salão nobre do Colégio São Miguel, em Vila Zelina, o

Lituanos reúnem-se em Itaici

O bispo lituano d. Antanas Deksnys, que veio de Roma, celebrou ontem, na Catedral de São Paulo, a missa solene do III Congresso Mundial da Juventude Lituana. O ato litúrgico marcou também o início das comemorações do cinquentenário da imigração lituana no Brasil.

Após a missa foi levada em cortejo, da Catedral até o Pátio do Colégio, uma coroa de flores, depositada no Monumento à Fundação de São Paulo.

Ato contínuo todos os presentes se dirigiram à Vila Zelina, para assistir, no salão nobre do Colégio São Miguel, à apresentação de danças e canções tradicionais da Lituânia, pelo conjunto "Baltija".

ITAICI

Cerca de 200 representantes eleitos pelas associações da juventude lituana de quatro continentes estão reunidos desde o dia 1.º em Itaici, para planejar as atividades de jovens de ascendência lituana nos próximos cinco anos. Nos debates, palestras e reuniões de comissões estuda-se a difusão da cultura lituana, organização de escolas e bibliotecas e a instalação de cursos de idioma lituano nas Universidades. O dia de ontem foi consagrado à consideração da Lituânia enquanto nação subjugada pelo comunismo, perspectivas de sua libertação e análise da "Crônica da Igreja Católica na Lituânia", boletim clandestino que narra a vida dramática dos católicos sob o regime comunista.

Anteontem pela manhã, o poeta Klemensas Jūra de São Paulo, pronunciou uma conferência sobre a importância da língua lituana. À tarde, Marija Saulaitis, doutora em literatura inglesa e poetisa lituana, residente nos EUA, falou sobre os escritores lituanos da América do Sul.

O III Congresso Mundial da Juventude Lituana, com a presença de 800 lituanos procedentes da Argentina, Colômbia, Canadá, Estados Unidos, Austrália, Suécia, Alemanha, Venezuela e Uruguai, será encerrado amanhã, em sessão solene no Palácio das Convenções, Parque Anhembi, às 19h30.

Em homenagem ao III Congresso Mundial da Juventude Lituana, que se encerrou terça-feira em São Paulo realizou-se na noite de

ontem, no ginásio do Ibirapuera, um festival de danças folclóricas lituanas que contou com a participação de conjuntos jovens lituanos não só do Brasil, mas também procedentes da Alemanha Ocidental, Argentina, Austrália, Austrália, Canadá, Colômbia, Estados Unidos, Uruguai e Venezuela.

Aproximadamente 20 mil

pessoas estiveram presentes assistindo à apresentação artística daquele povo báltico. As principais danças folclóricas executadas pelos conjuntos, trajados à moda típica do interior da Lituânia, foram a gyvataras, vjuras, sukcius, kepurine, pakeltkjis, ketvirtainis, cigonelis, landytinis, audejele, pliauskutis, astuonytis, suktinis, blezdin-gele, kalvelis e ozelis.

4 — A GAZETA

SÃO PAULO, 7 DE JANEIRO DE 1976

Folclore encerra o Congresso Lituano

Encerrou ontem às 19.30 h., no Palácio das Convenções, Parque Anhembi, o III Congresso Mundial da Juventude Lituana.

Iniciado nesta Capital, no dia 1.º, com a presença de 800 lituanos procedentes da Argentina, Colômbia, Canadá, Estados Unidos, Austrália, Suécia, Alemanha, Venezuela e Uruguai, o congresso desdobrou-se em atos culturais em S. Paulo e numa Semana de Estudos realizada em Itaici, da qual participaram 200 representantes eleitos pelas associações da juventude lituana de 10 países.

Na Semana de Estudos foram debatidos temas como a preservação da língua lituana, meios de aperfeiçoar o seu aprendizado; instalação de cursos de lituanística nas Universidades, já existentes em 17 países; contato com a produção literária lituana atual, sobretudo

nos Estados Unidos e América Latina; os meios de resguardar, mesmo no exílio, a arte, danças, música, folclore, costumes e tradições da Lituânia.

Hoje, às 20h, será apresentado no Ginásio do Ibirapuera, um festival de Danças Folclóricas Lituanas.

O Comitê Organizador do III Congresso Mundial da Juventude Lituana convida o povo de São Paulo para o festival.

IMIGRAÇÃO

No último domingo, às 15h, o bispo lituano D. Antanas Deksnys, que veio de Roma, celebrou na Catedral de São Paulo a Missa solene do III Congresso Mundial da Juventude Lituana. O ato litúrgico marcou também o início das comemorações do cinquentenário da imigração lituana no Brasil.

Encontra-se em nosso país a maior colônia lituana da América Latina. Os primeiros lituanos chegaram ao Brasil entre os anos 1888 e 1830. Nessa época, só para São Paulo, vieram cerca de 30 mil lituanos. Em 1947 chegou uma nova leva de imigrantes, em sua maioria refugiados políticos.

O primeiro sacerdote lituano no Brasil foi o padre Jeronimo Valaitis, que chegou em 1928 e organizou a primeira paróquia lituana católica romana em São Paulo, a Comunidade de São José. Em 1936, foi construída no bairro da Vila Zelina a primeira igreja lituana.

O consulado da Lituânia em São Paulo foi fundado em 1929, pelo Dr. P. Maciulis. Alexandre Polisaitis exerceu as funções consulares de 1938 a 1961, quando os consulados dos países bálticos foram extintos pelo presidente Janio Quadros.

"LKB KRONIKA" NR. 19

Prieš Bažnyčią kovojojama Rusijos metodais

Lietuvos tikinčiųjų laiškas ok. Lietuvą aplankiusiam Berlyno kardinolui Alfred Bengsch

JO EMINENCIJAI BERLYNO
ARKIVYSKOPUI
KARDINOLUI ALFREDUI
BENSCH

Berlyne

EMINENCIJA,

Jūsų vizitas į mūsų Tėvynę š. m. rugpjūčio 22 - 26 dienomis buvo netikėta, bet visiems tikintiesiems labai maloni staigmena. Mes pamatėme ne tik Jūsų besišypsantį veidą ir išgirdome šiltus žodžius apie mūsų tikėjimą, bet mumyse atgimė viltis, kad Apaštalu Sostą ir platų pasaulį pasieks daugiau objektyvios informacijos apie Katalikų Bažnyčios padėtį Lietuvoje.

Kiek radijo trukdytojai leido, pernai mes dėmesingai sekėme kardinolų — Višinskio, Slipij ir Jūsų kalbas Vyskupų Sinode Romoje. Mes supratome, kad Jūs turite plačią širdį ir krikščioniškos drąsos užtarti persekiojamuosius už Dievą ir Bažnyčią, kad Jūs norite ir pajėgiate suprasti mūsų nedalia ir rūpesčius.

Iki paskutinės valandos Jūsų atvažiavimo tikslis buvo slepiama nuo kunigų ir tikinčiųjų. Apie tai nebuvo painformuoti net tremtyje gyvenantieji vyskupai — J. Steponavičius ir V. Sladkevičius. Kauno Bazilikoje apie Jūsų vizitą buvo paskelbta tik iš vakaro, o provincijos kunigai nieko nežinojo. Jūsų vizitą buvo pavesta tvarkyti valdžiai ištikimiams kunigams ir, atrodo, jie neapvylė. Prie Jūsų negalėjo priėti visi tie, kurie būtų galėję labai daug papasakoti apie tikrąją Bažnyčios padėtį. Jums neparodė išniekintų bažnyčių, bet nuvežė į Pirčiupį (Objektyvumo dėlei reikia priminti, kad Lietuvoje yra ne tik nacių aukų kapų, bet ir tarybinių — Pravieniškėse, Rainių miškelyje ir kt.). Panevėžyje nebuvo leista giedoti, kad nesusidarytų perdidelis ispūdis ir nebūtų užsitraukta valdžios nemalonė. Kaune nebuvo leista prie Bazilikos durų pakabinti šv. Tėvo

portreto ir Jus sutikti toliau nuo durų. Nežiūrint valdžios ir jos patikėtinių pastangų, tūkstantinės minios tikinčiųjų atėjo Jūsų pagerbti ir paliudyti savo ištikimybės Bažnyčiai bei Apaštalu Sostui.

Mes Lietuvos kunigų ir tikinčiųjų vardu atsiprašome Jus už vizito metu padarytus netaktus (Pirčiupio atvejis) ir kad negalėjome sutikti taip, kaip būtume norėję. Kadangi apie Katalikų Bažnyčios vargus Lietuvoje negalėjome papasakoti asmeniškai, tai norime padaryti "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" puslapiuose.

Raudonajai armijai peržengus Lietuvos sieną 1940, tuojau pradėta persekioti Katalikų Bažnyčią. Liepos 2 nutraukiami diplomatiniai santykiai su Apaštalu Sostu ir anuliuojamas konkordatas; užaaramos visos katalikiškos organizacijos, nacionalizuojamos katalikų mokyklos, uždraudžiama katalikiška spauda ir knygų leidimas. Vienuolynai išdraskomi, o iš trijų Kunigų seminarijų paliekama tik viena (Kaune), iš kurios 1940-41 mokslo metais atimamos patalpos. Vysk. V. Brizgiui tarybinės valdžios atstovai pareiškė, kad nereikia suvėdžioti jaunų žmonių, o po penkių metų ir patys vyskupai prašysią tarybinę valdžią darbo.

1941 birželio 14 buvo pradėtas masinis lietuvių tremimas į Sibirą. Per trumpą laiką buvo išvežta gyvulių vagonuose apie 35,000 žmonių; vyrai atskirti nuo šeimų, — daugelis tremtinių Gulago salyne rado mirtį.

Besitraukdama Raudonoji armija išžudė daug tikinčiųjų; jos ranka neaplenkė ir kunigų, pvz. Lankeliškiuose nužudyti kunigai — Dabrikla, Petrikas, Balsys; Pusnėje — V. Balčius; Merkinėje — A. Juknevičius.

1946 liepos 7 suimamas Vilniaus vyskupas Mečislovas Reinys, kuris 1953 gruodžio 8 žuvo Vladimiro kalėjime. Tų pačių metų rudenį praranda laisvę Telšių vyskupas Borisevičius ir 1947 sušaudomas. 1946 gruodžio 18 areštuojamas Kaišiadorių vyskupas Teofilis Matulionis ir jo generalvikaras Juozapas Labukas, kiek vėliau — Telšių vyskupas koadjutorius Pranciškus Ramanauskas. Liko laisvas tik Panevėžio vyskupas Kazimieras Paltarokas.

Lietuviai vėl daug kartų buvo tremiami į Sibirą, o kiti teisiamieji ilgiausiomis bausmėmis — iki 25 metų; dauguma jų vėliau buvo reabilituoti.

1946 rugsėjo 13 Religinių kultų įgaliotinio Gailevičiaus įsakyimu sumažintas vienintelės likusios Kauno kunigų seminarijos klierikų skaičius iš 300 ligi 150, vėliau šis skaičius buvo mažinamas iki 25 auklėtinių. Dabar tarybinė valdžia, veikiamą pasaulio viešosios opinijos, klierikų skaičių vėl padidino iki 50.

Mirus Kauno arkivyskupijos valdytojui prel. St. Jakūbauskui, į jo vietą išrenkamas kan. J. Stankevičius, kuris, 1949 suėmus Vilkaviškio vyskupijos valdytoją kan. Vizgirdą ir Kaišiadorių vyskupijos valdytoją prel. Br. Sužiedėlį, tarybinės valdžios valia tapo ir šių dviejų vyskupijų valdytoju.

1950 Religinių kultų įgaliotinis Pušinis buvo išsitaręs, kad kunigams busiųjų sukurtas specia-

lus lageris — žvejų artelė, kurioje dirbsią apie 200 uoliausių kunigų. Pušinis pranašavo, kad po dviejų metų iš Bažnyčios Lietuvoje liksią tik "ragučiai ir nagučiai". Iš tiesų, daugelis bažnyčių buvo uždarytos, o keli šimtai kunigų iškeliavo į Gulago salyną.

1949-50 Maskvos religinių kultų įstaiga, vadovaujama Polianskio, vertė Lietuvos kunigus pasirašyti popiežių Pijų XII smerkiantį atsišaukimą, tačiau ši akcija nepasisėkė, nes iš 1000 kunigų pasirašė vos 19.

Dar 1946 tarybinės valdžios potvarkiu pradėta steigti parapijų komitetai, kurie turėjo būti vieninteliais parapijų šeiminkais, o kunigai — tik kulto tarnais. Ir šiuo metu kunigo tarybiniame pase yra įrašas — "kultu tarnas". Kunigams priešinant, iki šiol tarybinei valdžiai nepavyko pilnai realizuoti parapijos komitetų idėjos, bet nuo jos neatsisakė. Valdžia nori, kad ir Lietuvoje kunigai visiškai priklausytų nuo parapijos komitetų, aklaai vykdančių tarybinių pareigūnų potvarkius. Pavyzdžiui, Baltarusijoje bažnytinio komiteto nariai įpareigojami neleisti vaikų į bažnyčią, pranešinėti valdžiai apie asmenis, pasinaudojusius religiniais patarnavimais ir kt.

(Bus daugiau)

BAŽNYČIA ESAME IR MES.

Ir nuo mūsų priklauso
Bažnyčios dabartis
bei jos A T E I T I S...

Ok. Lietuvoj
pogrindžio
"Aušra"

Okup. Lietuva. — Žiniomis iš Lietuvos, tenai pasirodė dar vienas pogrindžio laikraštis "Aušra", platinamas "samizdat" būdu, ranka perrašinėjamas. Pirmasis numeris išėjo šių metų spalio mėnesį. Turį 52 knygos formato puslapius. Nr. 1 (40) turinys: Pirmieji "Aušros" spinduliai; Tarptautiniame tribunaile; Vysk. M. Valančiaus 100 m. mirties jubiliejus; Gyventi be melo. Motto eina Tautos himno posmas:

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos
Vienybė tezydi!

STOVYKLAUTOJŲ ATSLIEPIMAI
APIE STOVYKLA

Mūsų svečio Algio Čepo iš Kanados tariant, tai turbūt buvo pati mažiausia ateitininkų stovykla pasaulyje. Tačiau stovyklautojams ji buvo svarbi. Visi žemiau talpinami aprašymai buvo parašyti lietuviškai.

Mūsų stovykla prasidėjo su lietum. Tačiau lietus praėjo ir oras visą savaitę buvo auksinis. Ūkis kuriame stovyklavome buvo gražus, namas didelis, tarp pušų, netoli upelis (rudas) ir mūsų draugas juodas šuo. Cipo yra už penkių kilometrų, nuo stovyklos. Buvome ten nuvykę valgyti ledų ir du kartu sugrįžom pėsti.

Vieną dieną turėjom išvyką į Guarujá. Tenai labai gražiai buvom priimti p. p. Remenčių. Didelis ačiū jiems už tai. Maudėmės jūroje ir važinėjom dviračiais. Sugrįžę tuoj užmigom. Visai skirtingai negu pirmą stovyklos naktį, kurią beveik nemiegojom ir kėlėm triukšmą.

Stovyklautojų nebuvo daug, bet praleidom labai gražias dienas: dainavom, meldėmės, žaidėm, mokėmės. Buvo visiems labai labai linksma. Esam dėkingi visiems kurie stovyklą surengė, vadovavo ir ūkj paskolino.

Nilza Guzikauskaitė

STOVYKLA LABAI GERA

Čia yra laivelis ir arklių. Aš išmokau daug dalykų. Man biskj nepatiko ateitininkų susirinkimas ir per daug mišiu. Aš nevažiauvau į iškilą į Santos. Kita stovykla man labiau patiko. Stovykloje buvo vienas didelis šuo. Robertas, Andrius ir Beatrice stovykloje matė gyvatę.

Beatrice Bendoraitytė

Išvažiuojom iš Vila Zelina pirmadienį (sausio 12 dieną). Šešioliktą valandą atvykom į José Maria ūkj, kurs yr netoli Cipo. Visos dienos turėjo savo dienotvarkę, visas dienas dalyvavom šv. Mišiose. Šeštadienį turėjom laužą. Laivas buvo apgadintas, bet mes dar juo važinėjomės. Patiko man išvyka į Guarujá ir maudymasis ežere; nepatiko, kad ne visi maudėsi ir, kad naktį negalėjom daryti triukšmą. Mes miegojom penki berniukai vienam kambaryje. Programa buvo gera, bilijardai, taip pat.

Klaudijus Butkus

Stovykla prasidėjo sausio 12 dieną Cipo. Labai gražiame ūkyje. Kiekvieną dieną buvo Mišios. Mes dalyvavome ateitininkų susirinkimuose, kuriems vadovavo Algis, ateitininkas iš Kanados. Trečiadienį padarėm iškylą. Mes taip smarkiai ėjom, kad visus vadovus palikom. Kun. Juozas turėjo grįžti atgal paimti mašiną ir mus vyltis. Sutiko jau grįžtančius ir parvežė namo. Penktadienį važiuojom į Guarujá. Sustojom p.p. Remenčių namuose. Ten sutikom jų anūkus Mildą, Regina ir Aleksandrą. Jie jau buvo mūsų pažįstami, bet pasidarė geresni draugai. Šeštadienį buvo laužas. Mes išmokom naujų dainų. Man labai patiko seselės Ignės draugystė. Čia noriu

padėkoti už visa ką ji mums padarė čia ir Argentinoje. Man patiko, kad seselė skautė. Niekad neužmiršiu. Ačiū, Sesele.

Beatrice Bacevičiūtė.

Visoms mergaitėms, kurios buvo atvažiaavę tik į svečius, atrodė, kad stovykla buvo per daug rami.

MAN PATIKO ŠI STOVYKLA,

nes ji buvo prie ežero ir miške. Man patiko „Catatau“ – geras arklys. Žaidėm su laivu ir jodinėjom arkliais. Klausėm Algio iš Kanados paskaitų ir daug išmokom. Dainavom su Sesele Igne iš J.A.V. ir išmokom daug dainų. Patiko gera kompanija, draugai, bilijardai. Kalbėjom čia tik lietuviškai, kad kunigas Juozas neatimtų mūsų pinigulitų. Niekas nenorėjo jų prarasti kalbant portugaliskai, nes už juos buvo galima pirkti ledų, saldumynų ir jodinėti arkliais. Stovyklavietė yra labai rami ir galima gerai miegoti. Esame dešimts stovyklautojų ir visą laiką esam užsiėmę. Vakar kūrėm laužą ir ta proga berniukai nukirtom vieną sausą medį. Bu-

vo atvažiaavę į stovyklą svečių Kun. A. Saulaitis ir trys mergaitės, kuo mes džiauagėmės. Mudu su Robertu užmušėm gyvatę ir paskelbėm, kad ji buvo nuodinga. Rikardas iš pavydo mus apšaukė melagiais ir sakė, kad gyvatė ne- nuodinga. Man labai patiko, kad su mumis buvo Seselė Ignė ir Algis.

Andrius Valavičius

Stovykla buvo prie Cipo miestelio. Kiekvienas gavom 10 litų už juos galėjom jodinėti ir pirkti ledų. Kas sukalbėdavo ne lietuviškai prarasdavo vieną litą. Stovykloje buvo mažas ežeras, didelis šuo ir daug uodų. Ežero vanduo rudas, todėl maudėsi ne visi. Važiuojom į Guarujá ir ten gavom labai skanius pietus. Šeštadienį sukūrėm laužą su programa ir žaidimais. Seselė Ignė U.S. A. ir Algis iš Kanados mus išmokino daug ateitininkų dalykų. Turėjome „Gincana“ ir mūsų būrelis pralošė, bet tik per vieną tašką. Stovyklai vadovavo Dédé Juozas. Šita stovykla buvo labai gera. Pirmadienį mes visi sugrįžom namo. Stovykla įvyko 53 km. nuo S. Paulo.

Douglas Rudolfas Saldys.

Ši stovykla yra gera. Čia yra vienas rudas ežeras ir daug arklių, yra taip pat „ping pong“ stalas ir laivelis. Mes visi esam patenkinti. Stovykla prasidėjo sausio 12 ir baigėsi sausio 19. Stovyklautojai užmušė gyvatę ir Andrius meluoja sakydamas, kad ji buvo nuodinga. Man patiko išvyka į Guarujá bet skaudėjo nudegusią nugarą.

Man nepatiko, kad naktį negalėjom kelti triukšmą ir klebonas, kad žadėjo duoti per dugną.

Stovykla buvo labai įdomi.

Jūsų draugas

Rikardas Bendoraitis

C I P O
lietuviškai kalbančių at-kv stovykla
1976.I.12-19
** ***** **

Linukas sako Aušrelei:
- Mano tėtis inžinierius. O tavo tėtis kas?
- Mano tėtis Vytautas!

KAIP MAN PATIKO STOVYKLA

Man labai patiko ši stovykla. Užvis labiau patiko išvyka į Guarujá. Užvakar radom gyvatę, o vakar trys šikšnosparniai įlėkė į mūsų kambarį. Stovykloje buvo ateitininkas Algis iš Kanados ir jis išmokė daug naujų ateitininkų dalykų. Seselė Ignė iš Amerikos mokino naujas dainas ir žaidimus. Iš stovyklos pradžios buvo tik 8 stovyklautojai pas-kui atvyko Pauliukas ir Sandra. Sekančią dieną dar atvyko Vanda Pilipavičiūtė ir Sonia ir Lucija Bareišytės, bet jos pabuvo tik vieną dieną. Stovyklai vadovavo Audra Vosyliūtė. Kartu stovyklavo trys ponios: Uršulė Bendoraitienė, Sofija Pilipavičienė ir Magdalena Vinksnaitienė.

Robertas Jonas Saldys

STOVYKLA PER TRUMPA

Man stovykla patiko ne labai nes buvo trumpa o aš ilgas. Kas man labai patiko tai arkliai, kai kiti išvažiaavo į Guarujá mes trys jodinėjom visą dieną. Sekančią dieną supratom, kad tai buvo per daug. Vieną dieną važiuojom maudyti į Cipo, bet tik drąsesnieji ėjo į vandenį, kiti išsigando šalto vandens. Cipo yra mažas miestelis ir žmonės labai geri. Oras buvo visas dienas puikus ir giedras, maistas geras, kas ne dažnai stovykloje pasitaiko. Stovyklavom 6 berniukai ir 4 mergaitės. Dainavom, žaidėm, važinėjom laiveliu, visi buvom linksmi. Kai ėjom gulti, norėjom ilgai kalbėti o negalėjom.

Pauliukas
(Paulius Robertas Jurgilas)

VISGEIDA ir JO ŽIRGAS

DĖDĖS PASAKA

K. ŠIMONIS

MŪSŪ LIETUVA

Ilkūriems SU PEILIUKU

Kai sodininko žmona atnešė Visgeidai vandens nusiprausti, jis nusisiautė jaučio odą, ir pats nustebo, nes visas blizgėjo sidabro šarvais ir auksu puoštu šalmu. Sodininko žmona, matydama toki gražų jaunikaitį ir taip brangiais šarvais, kokių net Vildykis valdovas neturėjo, neiškentus pranėšė valdovo dukrai, kad turi nepaprastą svečią, kurs, tur būt, esąs koks didis karalaitis, ir ji nežinanti nė kuo jį pavaišinti.

Valdovo duktė buvo drąsi, tai norėjo pati svečią pamatyti ir jo išmonės žodį išgirsti. Ji apsirengė tarnaitės rūbais, paėmė valdoviškų valgių ir nunešė pakeleiviui svečiui. Kai išvydo pakeleivį, tai vos neaiktelėjo iš nustebimo, taip jai pasirodė šaunus tas pakeleivis.

Kitos dienos rytą vėl valdovo duktė nunešė pusryčiams skanių valgių ir gėrimų. Visgeida pakalbino ją, o ji mielai norėjo klausytis jo protingų, gražiai skambančių žodžių. Na ir išsikalbėjo, ir vienas kitam labai patiko.

Tuo metu raganius atsipeikėjęs ir numanęs, kad Visgeida pakelėje pas valdovą Vildykį apsistojęs, griebės pikčiausių priemonių sunaikinti pabėgėlius ir grasino karu užpulti Vildykį.

Pirmiausia raganius sukėlė vėją, kursai atpūtė piktus skėrius. Tie skėriai apniko Vildykio laukų javus ir sodų vaisius naikinti, o pats raganius, pasivertęs slibinu, skrido Visgeidą sunaikinti.

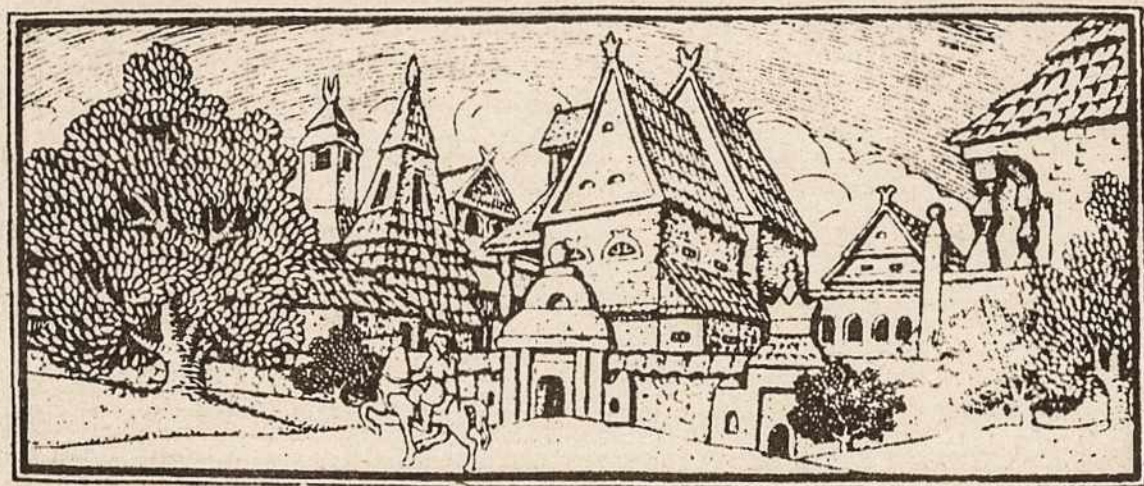
Valdovas Vildykis susirūpinęs pasišaukė Visgeidą ir pasakė jam, kad jo čia buvimas užtraukė nelaimę ant viso krašto, nes raganius paskelbė ateisias karu nubausti. Ką dabar manaus pakeleivis?

Visgeida atsakė valdovui:

- Aš vienas pagalvosiu ir netrukęs atsakysiu.

Tada jis nuėjo pas savo žirgą ir klausė jo patarimo. Žirgas atsakė:

- Žinau, drauguži, sią bedą. Daryk štai ką: kai raganius, pasivertęs sparnuotu trigalviu slibinu, atskris ir šauks tave kovon, tu drąsiai išjok į priekį. Slibinas pakils aukšty, norėdamas tave nagais sudraskyti, aš duosiu šuolį ir pakilsiu virš jo, tada tu kirsk jam vieną galvą. Slibinas, apsukęs ratą, su pykiu vėl puls ant mūsų, aš vėl pakilsiu virš slibino, tada kirsk jam antrą galvą ir po to taip pat trečią. Tokiu būdu ir bus baigta kova. Skėriai gi tuojau padvės, o javams ir sodams padarytos žaizdos užgis.

Visgeida, atėjęs pas valdovą, pasakė, kad nesirūpintų dėl raganiaus grasinimų, nes jis vienas susidorosias su raganium.

Netrukus pasigirdo terškiantis skrendančio slibino ūzimas, o kai priartėjo prie pilies, suriko:

- Duokit man tą Visgeidą, kursai mane apvogė, aš jį nagais sudraskysiu!

Visgeida blizganciais šarvais išjojęs aikštėn, sušuko slibinui:

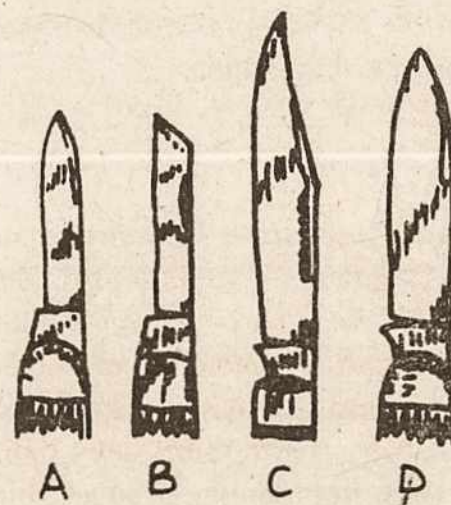
- Aš esu Visgeida ir noriu kautis su tavimi, piktasai krankly. Slibinas sušnirpstė savo nosimis, iš kurių kilo dvokiantieji dūmai, ir ėmė artintis prie Visgeidos.

Visgeidos žirgas davė šuolį, pakilo į orą virš slibino, o Visgeidos galinga ranka kirto slibinui ir nukirto vieną galvą.

Slibinas smarkiai sušnypstęs pakilo vėl į orą ir apsukęs ratą puolė Visgeidą. Bet žirgas, davęs šuolį, pakilo virš slibino, o Visgeida nukirto jam antrą galvą.

Slibinas sumaurojęs sušnirpstė ugnim ir, kildamas dar puolė Visgeidą, nagus atstated, bet žirgas, davęs šuolį, pakilo

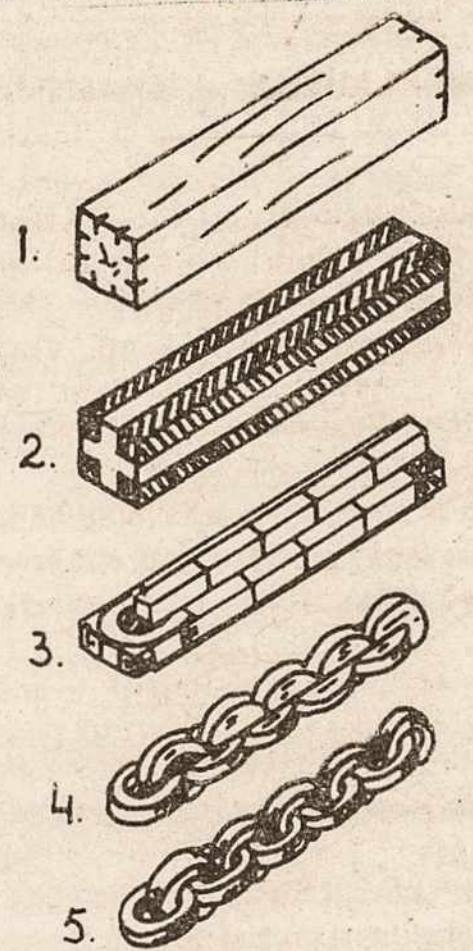
Mano peiliukas yra nedidelis, aštrus, kurio ašmenys vadinasi "pen blade". Jis yra plonas ir gerai pritaikytas mažesniems drožinėjimams. Vėliau, kai įprasiu drožinėti, tikiuosi išsigyti daugiau peiliukų. Jų ašmenų pavadinimai piešinyje yra: A - "pen blade"; B - "cut-of pen"; aštrus kampas ir tiesūs ašmenys tinka kampams užbaigti, C - "B-Clip"; smailus, ilgas galas tinka ten, kur sunku su kitokiu peiliu priėti. D - "spear"; stiprus ir patogus stambesniai drožinėjimui.

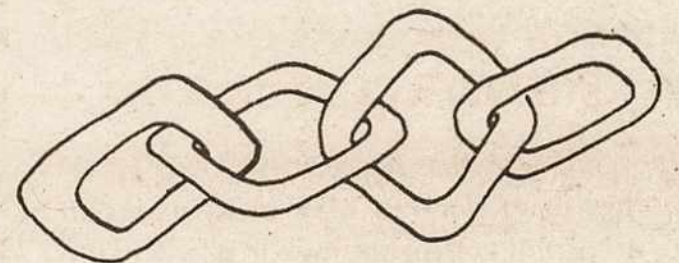
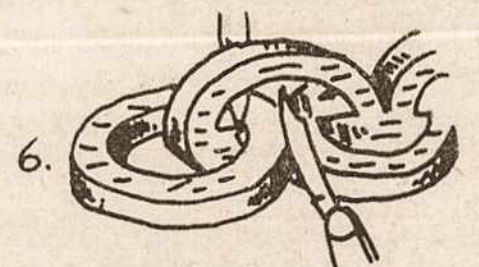
Reikia mokėti, kaip su peiliu elgtis. Negalima jo smeigti į žemę, piauoti popierio ar vielos, drožti pieštuko ar žaisti "mumblety-peg" !!! Geras drožinėjimo peiliukas yra tik medžiui drožinėti. Jį reikia laikyti sausą, ištepti alyva ir jis visada turi būti aštrus. Įsipjau name su neaštriu peiliu, nes reikia spausti ten, kur nereikia.

Lengviausiai drožinėjamas medis yra liepa (basswood), baltoji pušis (white northern pine), raudonmedis (redwood) ir dar keletas kitų.

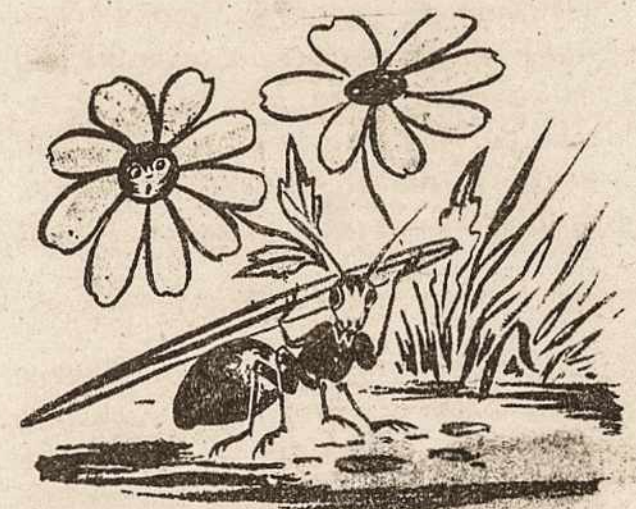
Vienas įdomių drožinėjimo rankdarbių yra medinis "lenciū-

gėlis". Jam padaryti reikia gero, plono peiliuko, 1 1/2 x 1 1/2 x 11 inčų ilgio sauso, minkšto medžio gabalo ir daug kantrybės.

Lazdelės šonus padalinti į tris dalis, kaip brėž. 1. Per lazdelės galus ir išilgai nubrėžti linijas - brėž. 2. Tamsiai pažymėtas vietas reikia išpiauiti - nudrožti, kad iš lazdelės galo žiūrint, liktų tik kryžius. Tada lazdelę sužymėtu dviejų inčų tarpais, kaip brėž. 3 ir pradėti drožti pusiau apskritimus iš visų pusių (4-tas brėž.), kol kiekvieną apskritimą bus galima galutinai užbaigti, kaip parodyta 5 ir 6 brėž. Pagrindinė taisyklė - neskubėk!

aukšty, o Visgeida kirto ir nukirto slibinui paskutinę galvą. Slibinas kaip deguto statinė krito ir ištško žemėje, o krisdamas savo nagu įdrėskė Visgeidos rankos mažąjį piršteli.

Valdovas Vildykis, prisiartinęs prie Visgeidos, už laimėtą kovą išbučiavo jį, o jo duktė gražuolė silko nosinaite aprišo piršto žaizdą.

Po tokios šaunios kovos valdovas kvietė Visgeidą į savo rūmus, kur surengė didžią puotą, kurioje ir man teko būti, kur daug gero midaus buvau gėres ir visą jautį suputęs, bet pilve vis tuščia jautės.

Šiuo ir baigiasi Visgeidos pirmojo žygio istorija.

Piešiniai K. Šimonio

Literatūra - Dailė - Mokslas

"Kas mes -- poetai?"

Literatūros vakaras su poetu Bernardu Brazdžioniu

JUOZAS KOJELIS

"Kas mes, poetai?" paklausė Bernardas Brazdžionis, priimdamas švietimo valdybos premiją už "Svetimų kalnų" rinkinį 1947 metų Vasario 16 išvakarėse ir į savo klausimą atsakė tokiu poetiniu žodžiu:

Mes pasaka pavasario, mes rožės
žiedo balsas;
mes meilės atdūsį tylus, teisybės
keršto kardas;
kovojo ugnis, ir vynas — puotoj,
nevilty — paguoda,
ir šios dienos, ir ryt dienos — ir
sąžinė, ir viltis.

Sklidina Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salė 1975. XII. 6 literatūros vakare su poetu Bernardu Brazdžioniu klausėsi ir pavasario pasakos, ir rožės žiedo šnibždesio, ir meilės atodūsių (poetas prisipažino mylėjęs tris moteris — motiną, seserį ir žmoną), ir šios dienos sąžinės balso, ir rytdienos viltinųjų pažadų.

Ištverminga tradicija

Tai buvo dešimtas kasmet Advento rimčiai pagilinti Los Angeles Lietuvių Fronto Bičiulių sambūrio suruoštas literatūros vakaras. Kiekvieną kartą tų vakarų programose centrinė vieta būdavo skiriama rašytojui, atvykusiam iš kitur. Per tą dešimtmetį, išmindami ryškų literatūros vakarų tradicijos kelią, Los Angeles aplankė ir tiesioginiame kontakte su losangeliečiais kūrybiškai pabendravo Aloyzas Baronas, Kazys Bradūnas, Danguolė Sadūnaitė-Sealey, Anatolijus Kairys, Jonas Aistis, Antanas Vaičiulaitis, Julija Švabaitė, Birutė Pūkelevičiūtė. Vietiniai rašytojai visada viešnioms svečiams rašytojams mielai talkino.

Pirmasis literatūros vakaras su svečiu Aloyzu Baronu 1966 m. sutraukė apypilnę parapijos salę, nes tai buvo naujovė. Vėliau lankytojų kreivė kiek krito, tačiau išsilaikė pastovus literatūros mylėtojų skaičius, leides be didesnių nuostolių rengėjams literatūros vakarų tradiciją tęsti. Vėliau ta kreivė vėl ėmė kilti, o dešimtas dalyviu skaičiumi pralenkė rengėjų viltis. Salė buvo pilna. Nereikia nė sakyti, kad daugelį atvedė Brazdžionio populiarumas, ne vien kaip poeto, bet ir kaip žmogaus: jis socialus, visuomeniškas, nevengias "juodo darbo" Lietuvių Bendruomenėje,

POETAS BERNARDAS BRAZDŽIONIS skaito savo kūrybą literatūros vakare Los Angeles mieste
Nuotr. P. Jasiukonio

politinių studijų savaitgalių programose, lietuviško švietimo darbuose.

Svečias ir Brazdžionis

Techniškai ir Brazdžionis šiame vakare buvo "iš kitur atvykęs svečias". Mat, Brazdžioniai isigijo nuosavybę Vistoje, miestelyje apie 100 mylių nuo Los

Angeles, kur ant plyno lauko išaugo "laimės namelis", kuris už kelerių metų paskęs pietų vaismedžių sode ir atogrąžų medžių šešėliuose. Medžių, vaismedžių ir gausybės daržovių vardus galėtų išvardyti tik p. Aldona Brazdžionienė, iš miestietės tapusi aistringa ir sėkminga sodininke.

Taigi, į Los Angeles Brazdžionis atvyko iš Vistos ir literatūros vakare skaitė savo kūrybą. Pirmoje dalyje pateikė savo kūrybos skerspjūvį, pradedant pirmaisiais žingsniais poezijos kelyje prieš gerą metų skaičių. Jis skaitė eilėraščius ir pasakojimo prisiminimus, kartais rimtus, bet dažniau švelniai juokingus, išgaudamas auditorijos tai susitelkimą, tai juoką. Papasakojo pvz. istoriją apie eilėraščio "Ką sakė mūrininkas Jėzui tą naktį" genezę, Jakšto rūstybę ir priežastis, dėl kurių vėliau kiek pakaitė eilėraščio versiją, nors nors šiaipjau linkęs palikti pirmo paskelbto originalo. Labai įdomi istorija apie eilėraščio "Aš čia — gyva" gimimą. O buvę taip: vokiečių okupacijos metais su kolegomis iš Kauno išvykęs į kaimą pasimedžioti maisto. Vieni turėję pasagų, antri — vinių, dar kiti akėtvirbalių ir kitokių ūkininkams nau-

dingų reikmenų, ką būtų galima iškeisti į maisto gaminius. Brazdžionis pasiėmęs adatų dėžutę. Girdėjęs, kad ūkininkams trūksta adatų. Važiuojant iš ūkio į ūkį, pasirodė, kad pasagos ir vyns nešė didesnį pelną, negu adatos. Adatos — tai tik proga pasikalbėti su moterim. Ir taip poetas neparsivežė lašinių nei kumpio, bet parsivežė eilėraščių "Aš čia — gyva". Mat, stebėjęs sniegu padengtą kaimą, gyvenantį pilnutiniu lietuvišku gyvenimu, plakanti lietuviška širdimi, nejučiantį vokiečių okupacijos. Kompozitorė Giedra Gudauskienė eilėraščių pavertė daina, ir taip adatų dėžutė ilgojoje distancijoje išėjo laimėtoja prieš pasagas ir akėtvirbalius.

Linksmi auditoriją nuteikė pasakojimas apie vieną jo poezijos gerbėją, kuris pirmame susipažinime ėmęs deklamuoti "Numirė karaliaus šuo".

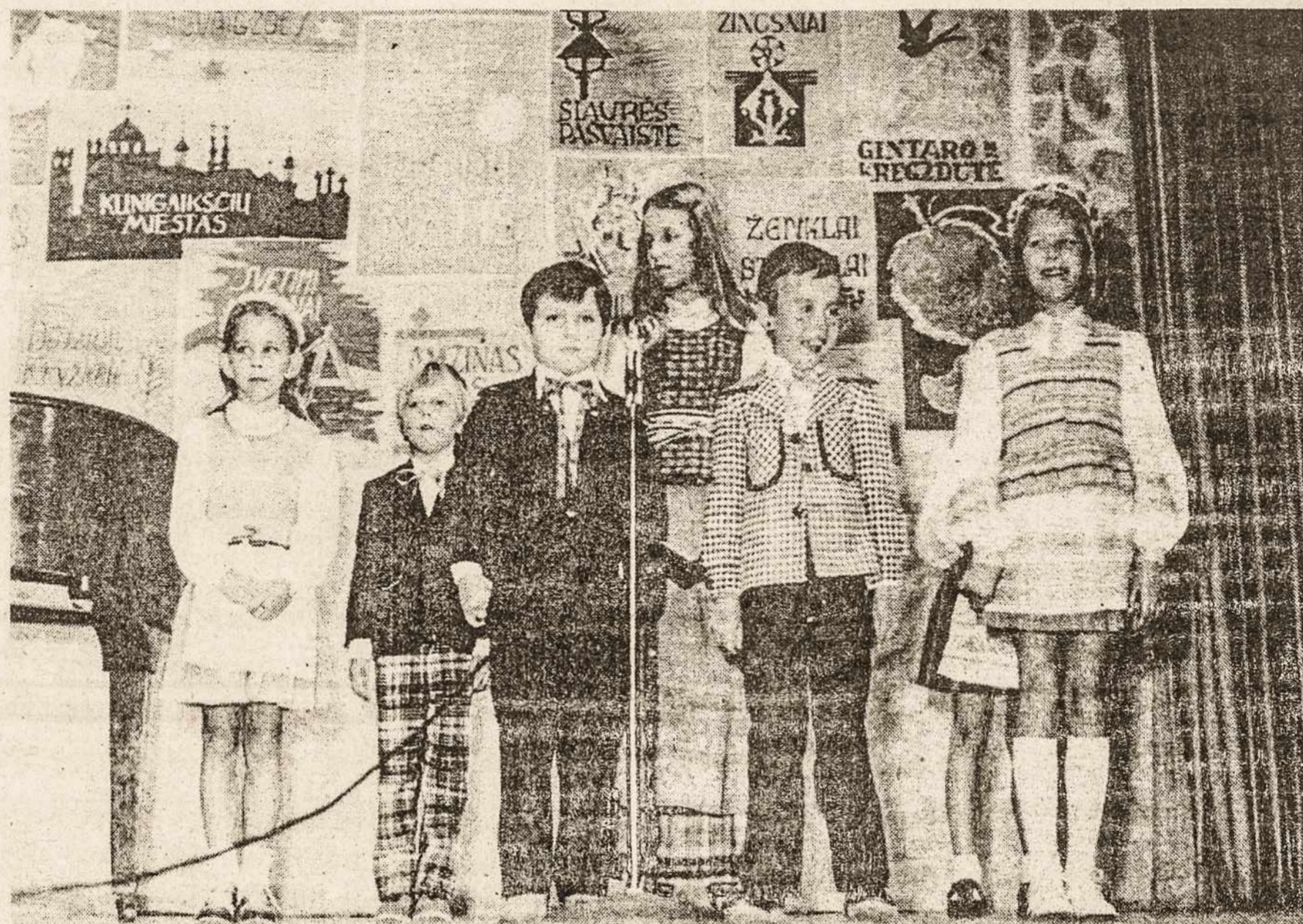
"Bet tai ne mano eilėraščių", gynėsi Brazdžionis.

"Jei tas eilėraščių ne tavo, tai tu ne Brazdžionis", atkirtęs jo poezijos gerbėjas.

Iš naujosios kūrybos

Antroje vakaro dalyje Brazdžionis paskaitė naujosios, jau atspausdintos kūrybos, o taip pat eilėraščių iš spaudai paruoštų rinkinių — "Lyra ir satyra" ir "Vaidila Valiūnas" II dalies. Klausantis vėliausios kūrybos,

(Tęs. 8 psl.)

Jaunieji Los Angeles deklamatoriai literatūros vakare deklamuoja iš Vytės Nemunėlio — Bernardo Brazdžionio leidinio "Meškiukas Rudnosiukas". Viduryje — Brazdžionių dukraitė Bitutė. Scenos dekoracija — B. Brazdžionio išleistų knygų viršelių kompozicija, nupiešta dail. Ritos Medziukaitės-Burckienės
Nuotr. P. Jasiukonio

A.A. Pranas Skardžius

— apsigimęs lituanistas

Kai miršta nežinomas platesnei visuomenei asmuo, nepalikęs jokio įnašo jai, jo mirtis paliečia tik saviškių ratelį ir dar artimųjų. Tuo tarpu mirtis žymaus visuomenės veikėjo, savo darbais įminusio išliekamus pėdsakus visuomenės buityje, plačiai pasklinda ir pažadina dėmesį mirusiajam.

Štai prieš pačias didžiasias šventes (XII. 18) miręs prof. dr. Pranas Skardžius buvo didelių nuopelnų asmenybė, irėžusi gilius pėdsakus mūsų kultūros istorijoje. Jo darbus aptarti

DR. J. JAKŠTAS

ir įvertinti turės jo profesijos kolegos bei mokslininkai. Aš vien ketu pasidalyti su skaitytojais gautais išpūdziais iš jo prieš 55 metus ir vėliau.

Pirmą kartą teko gauti žinią apie jį 1922 m., kada dar buvau Ukmergės gimnazijos aštuntokas. Tada man vienas klasės draugas pasakojo kažkaip sužinojęs apie Panevėžio gimnazijoje esantį tokį didelį lietuvių kalbos mokovą septintos klasės mokinį, kad abitu-

rientai, ruošdamiesi baigiamiesiems egzaminams ima iš jo lietuvių kalbos pamokas. Mane tiesiog nustebino ta žinutė ypačiai todėl, kad jaučiausi lietuvių kalboje baisiai atsilikęs, nes nebuvau kas jos mane (kaip ir visus klasės draugus) tinkamai mokytų.

Ateinantį pavasarį (1923) baigiau gimnaziją ir rudenį įstojau į universitetą. Nors studijoms pagrindiniu dalyku pasirinkau istoriją, tačiau, traukiamas K. Būgos asmens, kuris buvo pažiba mūsų fakultate, lankiau ir jo paskaitas. Prof. Būga išsiskyrė iš kitų dėstytojų savo tokiu paprastumu, tiesiog draugiškumu santykiuose su studentais. Jis po paskaitos neskubėdavo pasitraukti iš auditorijos. Studentai apspisdavo jį ir davinėjo visokių klausimus. Tada man krito į akį vienas paklausėjų, kuris klausė Būgos tokių kalbos plonybių (bent man taip rodėsi), kurios rodė jį esant išsimokslinusių lietuvių kalboje. Jis ir mums kolegoms mokamai paaiškino vieną kitą kalbinį dalykėlį. Ėmiau sau spėlioti, ar tai nebus tas panevėžiškis man girdėtas prašmatnus lituanistas. Kai patyriau jį baigus Panevėžio gimnaziją, buvau jau tikras.

Mano įsitikinimą patvirtino dar vieną patirtis. Pradėjome lankyti kartu su juo prof. J. Jablonskio bendro lietuvių kalbos kurso paskaitas. Pirmą dieną studentai, sustoję į eilę, davė profesoriui studijų knygeles pasirašyti. Kadangi profesorius su reumatiška ir drebančia ranka lėtai pasirašinėjo, tai eilė pamažu trumpėjo. Prieš mane eilėje stovėjo tas panevėžiškis studentas P. Skardžius (jo pavardę buvau jau sužinojęs). Sekiau jį ir žiūrėjau, kaip Jablonskis reaguos jo pavardę knygutėje perskaitęs. Buvau tikras, kad apie jį turi Jablonskis žinoti. Iš tikrųjų, vos perskaitęs pavardę, tuojau paklausė, ką studijuojas, ką veikia ir

dar kai ko. Pamačiau, kad profesorius parodė išskirtiną dėmesį. To pirmo jų susitikimo išdava — Skardžius tapo Jablonskio sekretorium. Sekretoriavo iki 1925 m., kada jis ir kitas išskirtinis lietuvių kalbos mokovas A. Salys išvyko studijuoti į Leipcigą pagal to paties Jablonskio švietimo ministru duotą rekomendaciją.

Nuo to laiko mūsų keliai išsiskyrė. Aš pasukau į istorijos mokslus, jie į filologijos. Susitikome vėl visi trys, kai apie 1930 m. grįžome į tą patį fakultetą — tik jau į Vytauto D. universitetą — dėstytojais. Išlikome jame, pirma Kaune, paskui Vilniuje, iki 1944 m., kada turėjome pasitraukti į Vakarų. Visi trys atsidūrėme ir šioje šalyje. Čia gyvenimas lėmė pelnytis duonutę įvairiais darbais ir kartu, neužmetus savo akademinio pasiruošimo, darbuotis lietuviškos kultūros dirvoje. O dabar abu mano kolegos, nusipelnę filologai lituanistai iškeliavo į amžinybę, palydėti manaisiais nekrologais — prisiminimais.

P. Skardžius buvo ne tik išsimokslinęs, bet ir apsigimęs kalbininkas lituanistas. A. Smetona kartą pasakė, kad kalba yra estetikos, tariant, jausmo dalykas. Skardžius tą jausmą turėjo. Juo vedinas jis dar prieš pradėdamas mokytis lietuviškoje gimnazijoje rinko būdingus ir retus kalbos žodžius, posakius, patarles. Gimnazijoje jis jau tiek mokėjo kalbą, kad mokytojas jam užrašomuosius darbus statydavo nebe penketuką, bet šešetuką (!). Nepaprastą kalbos mokėjimą, erudiciją parodė Skardžius savo gausiais darbais, kurių nemaža ir paskutiniaisiais metais parašė. Reikia manyti, kad mirtis užklupo jį ruošiant naujus darbus toje ramioje Hot Springs, Ark. aplinkoje, kuria, kaip kartą rašė, buvęs visai patenkintas. Pranas Skardžius labai praturtino lituanistinį lobyną ir įsirašė savo vardą auksinėmis raidėmis į mūsų kultūros istoriją. Su juo jis ir miręs gyvens mūsų tautoje.

DIRVA

"Kas mes?!"

(Tęs. iš 7 psl.)

nesunku buvo pajusti, kad metai talento nežudo, tik mintį išskaidrina, formą išstobulina, tempą kiek sulėtina, bet už tai žvilgsnį į gyvenimą ir amžinybę pagilina.

Spaudai paruoštame rinkinyje "Lyra ir satyra" Brazdžionis pasirodo vėl jaunas, gaivus, pastabus, gyvenimo srovės tempą ir kryptį jaučias poetas. Gi skaitant posmus iš "Vaidilos Valiūno", atrodė, kad autorius nulipo nuo scenos, atsisėdo kažkur salės paskutinėje eilėje ir kartu su visa auditorija klausėsi Valiūno skausmo, išpėjimų ir praeikimų.

Kas jūs, poetai, mums, kurie klausomės ir skaitome jūsų poeziją?

Jūs esate tie, kurie kalbate mums suprantama kalba, o jei pilnai ir nesuprantama, tačiau sukeliate srovę, kuri mus pagauja ir neša. Jūs esate tie, kurie vikriai ir prasmingai nardote žmogiškosios egzistencijos vandenyse, ne vien tik prisilaikydami giliųjų gelmių. Didžiosios žuvys nekarta išneria ir į paviršių. Jūs mums, eiliniams mirtingiesiems, esate tie, kurie nemirtingi išliekate gyvojoje tautos istorijoje, o ne vienminčių (sakysime, kokios slaptos "Klevo" draugystės narių) imantriai išraitytuose, intelektualinio žargonu klišėmis prisotintuose "paklodiniuose" straispniuose. Jūs — žodžių spalvomis, dėmėmis ir linijomis piešią Čiurlionio paveikslus, nevisose detalėse suprantamus, bet visumoje jaudinančius ir pagaunančius. Jūs (kaip pats poetas išsireiškė) visatos hieroglifų aiškintojai...

Sceninė aplinka

Toks yra poetas Bernardas

Brazdžionis. Jis rado šiltą kontaktą su gausia ir marga auditorija. Tą vakarą paties autoriaus deklamavimas ir kitų programos dalyvių Brazdžionio kūrybos pristatymas vyko puikiai sceniniame fone, kurį sudarė Brazdžionio knygų viršelių panorama. Tai dail. Ritos Medziukaitės-Bureikienės darbas, kuri literatūros vakarų sceniniam apipavidalinimui nekarta ir praeityje yra talkinusi. Ji šioje srityje nepamainoma specialistė, nes pati yra didelė literatūros, ypač poezijos, mylėtoja. Iš profesijos mokytoja, amerikiečių mokykloje dėstanti ir meno dalykus.

Skoningu Brazdžionio knygų parodos sutvarkymu Ritai nenusileido archit. Edmundas Arbas. Knygų gausa liudijo neišsemiamą Brazdžionio kūrybos šaltinį.

Visas literatūros vakaras buvo išimtinai skirtas Brazdžionio kūrybai. Solistė Birutė Dabšienė gražiai atliko Brazdžionio žodžiams parašytas kompozitorių Gudauskienės, Metrikienės ir Budriūno dainas, akompanuojant talentingajai Raimondai Apeikytei. Aktorė V. Jatulienė padeklamavo "Ažuolą", o "Keleivio talismaną" inscenizuotai atliko aktorių kolektyvas — D. Mackialienė, V. Irlikienė, V. Jatulienė, I. Tumienė ir R. Urbanienė. Vaikų kūrybą ("Meškiuką Rudnosiuką", "Vištytės pasaką") pristatė jaunų deklamatorių būrelis, kurių tarpe buvo dvi Brazdžionių dukraitės.

Šio vakaro pasisekimas tikrai bus didelė paskata organizatoriams literatūros vakarų tradicijas tęsti ir antrame dešimtmetyje.

T. Z.

MŪSŲ ŽINIOS

DALYVAUKIMĖ VASARIO 16
MINĖJIMĖ

PASIKLAUSYKIME, KA KITI KALBA APIE MUS

Buvo atkreiptas ML redakcijos dėmesys į sekantį faktą:

Amerikos lietuvių laikraštis NAUJIENOS rašo, kad inž. Algirdas Idika dideliu vingiu per Europą į São Paulo atskrido dalyvauti savo dukters Mildos naujagimio Lino krikštynose. Prieš išskrisdamas atgal į Pietų Ameriką lankėsi NAUJIENOSE (Chicagoje). Ta proga NAUJIENOS, tarp kitų dalykų, informuoja: „Inžinierius Idika dirba São Paulo miesto elektronikos kompanijoje Philips ir yra Radio Inžinerijos skyriaus viršininkas. Gyvai dalyvauja São Paulo kolonijos visuomeninėje veikloje: Yra Lietuvių Sąjungos Brazilijoje valdybos narys ir Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Arkitektų Sąjungos Brazilijos skyriaus steigėjas ir pirmininkas...“

Lietuviai Brazilijoje iki šiol gyveno taikoje ir santaikoje, išskiriant Vila Zelina, kur tos apylinkės Rymo Katalikų Bendruomenei vadovauti ėmėsi į monsinjoro Aleks. Armino vietą lietuvių parapijai kunigauti naujai atkeltas kunigas Šeškevičius, kurs klebono Armino išsaugotą lietuvių parapijos turtą pradėjo perdavinėti Kurijai, tai yra – italams.“

Perspausdiname be pataisymų ir be komentarų. Skaitytojas pats gali susidaryti idėją, kaip kai kurie mūsų turistai informuoja užsienio lietuvių spaudą.

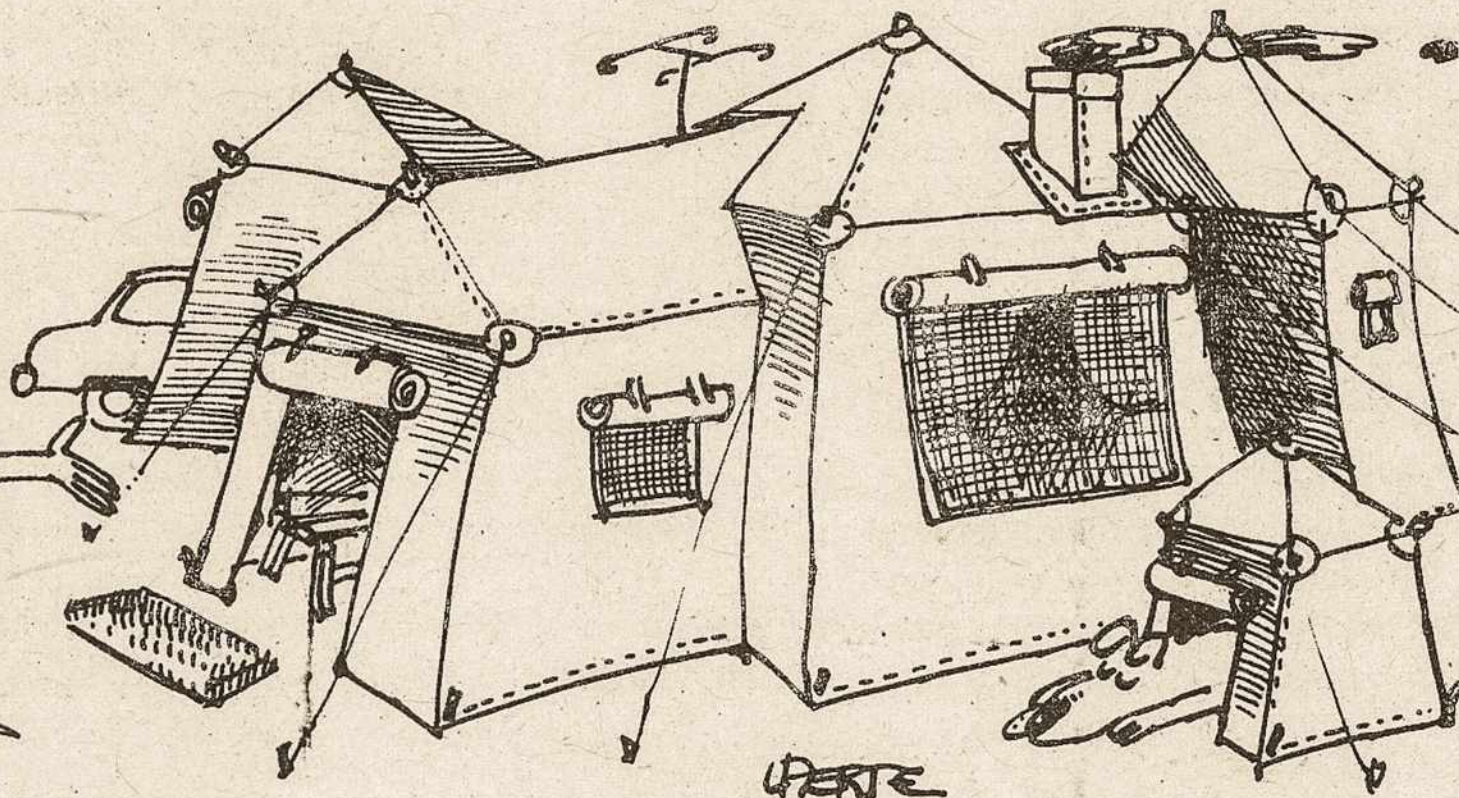
STOVYKLAUJA UBATUBOJE

Sausio 28 į Septynių šaltinių pajūrį išvyko penki automobiliai stovyklautojų (nuo 14 m. amžiaus). Likusieji iš SP išvyko sausio 31. Kun. Hermano Šulco vadovaujamoje „Jūratės ir Kastyčio“ jaunimo stovykloje yra virš 30 stovyklautojų. Stovykla baigiasi vasario 8.

Vaikų stovyklos nuo 1971 metų vyksta -žiemą ir vasarą, bet tarp paskutinės ir šios vyresniems skirtos stovyklos praėjo lygiai treji metai. Be São Paulo, stovyklauja jaunimo iš Itu ir São José dos Campos.

IEŠKOMA

Nikolo Beinaro ar jo giminių, gyvenusių anksčiau Ferraz de Vasconcelos ir vėliau persikrausčiusio į Rio de Janeiro, dirbusio Companhia Assunção. Pranešti J. Aleknavičiui, Av. Zelina, 466.

STOVYKLAUJA UBATUBOJE

27 vaikai su kun. H. Šulcu trečiadienį, sausio 27 nuvažiavo į Septynių šaltinių pajūrį stovyklauti „Jūratės-Kastyčio“ stovykloje. Apie 12 val. laukė žvejų laivo nuvežti daiktų į stovyklą, nepasiekiamą keliu, bet vėlavo 8 val. Dalis nuėjo į stov. laukti, mažesni liko prie krautuvės, kur turėjo nakčiai prisiglausti, nes lijo. Žvejai daiktų dėl audros negalėjo iškrauti, reikėjo laukti ryto.

Stovykloje 12 esantiems Jurgis Šišla su šeima davė valgyti ir užleido laivų pastogę miegoti per lietuviuose, užsidenę brezentais, maišais. Dideliame urve iš šlapių ir žalių malkų kūrė ugnį,

ir stovyklos patogumais. Tėvai – Juozas Aleknavičius ir Marius Bareišis padėjo rūpintis malkomis virtuvei ir lauzui, kuris įvyko tuoj po vakarienės. Sekė Mišios, kuriose stovėjai prašė Dievo palaimos stovyklai, kuri baigiasi 11.8. Dalyvavo beveik 20 iš Šišlų šeimos ir jų svečių.

Stovyklauja portugalų žvejo žemėje, kuris leido kirsti medžius, įrengti stovyklą ir perplaukino daiktus.

Kiekvieną dieną programai ir tvarkai vadovauja viena iš trijų grupių (po 7 stovyklautojus), kita dirba virtuvėje.

(B.D.)

PLIAS PRANEŠA

PLIAS susirinkimas įvyks vasario 13 dieną, 20 val. Sąjungos rūmuose, Rua Lituania 67. Tel. 292.1434.

„ATEITIES“ KONKURAS JAUNIMUI

Savo 65 m. sukakties proga „Ateities“ žurnalas skelbia konkursą jaunimui. Konkursas apima šias sritis: 1. prozą (novelę, apsakymą ir pan.), 2. poeziją, 3. straipsnį-rašinį, 4. interviu-pokalbį (jo pravedimą), 5. veiklos (stovyklos, kursų, susirinkimo ir kt.) aprašymą, 6. dokumentinę fotografiją ir 7. menišką fotografiją (premija gali būti skiriama už vieną nuotrauką arba už foto „essay“).

Redakcija vertins visus 1975 m. lapkričio 1 d. – 1976 m. rugsėjo 15 d. laikotarpyje „Ateities“ žurnalui atsiųstus kūrinius. Kiekvienos srities geriausiai įvertinto darbo autoriui – atskirai studentui (ar nestudijuojančiam 19–30 m. amžiaus), atskirai moksleiviui (ar nesimokančiam iki 18 m. amžiaus) – bus paskirta 50 dolerių

džiuvino turimus drabužius.

Ketvirtadienį stovyklon atžygiavo kun. Šulcas su likusiais, kai žvejai luotan iš didelio laivo krovė mantą ir maistą. Tuoj visi šoko prie darbo statyti palapinių (9), kurių dvi kun. Šulco gautos iš kariuomenės. Marytė Aleknavičiūtė ir Gailė Jucėnaitė (iš JAV) šoko virti pietų pačiam pajūryje, Algis Čepas (iš Kanados) ir kiti – prie palapinių, vėliavų ir kitų irangų. Rikardas Kemeklis Merani ir Rikardas Bendoraitis įrengė maisto palapinėje lentynas iš jūros išmestų lentų, lentelių. Arnaldas Zizas, Maurytis Bendoraitis, Hectoras Lipskis rūpinosi vandens vamzdžiu iš šaltinio

premija. Antrųjų vietų laimėtojai bus apdovanoti dviejų metų „Ateities“ prenumerata, o trečiųjų vietų laimėtojai – vienerių metų prenumerata. Premijos bus įteiktos „Ateities“ jubiliejaus šventėje 1976 m. spalio 16 d. Jaunimo centre Chicagoje.

„Ateities“ redakcijos adresas: ATEITIS, c/o Rev. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Avenue, Apt. 409, Forest Park., IL 60130 USA.

UŽSIMOKĖJO ML

Po 50 kr. Irmā Lucia Astrauskas, Jon. Valiukevičius, Teofilė Maškušienė.

Po 70 kr. Elena Buzienė (iš Argentinos) Konstancija Ingaunienė, Ant. Skrebys, Kazys Lipas.

Po 80 kr. Povilas Pipiras, Adolfas Šerėnas, S. Tamošaitis, Uršulė Jotekaitienė.

Po 100 kr. Aldona Valavičiūtė, Alf. Lisauskas, Aldona Medziukevičiūtė, Aleks. Jasiūnas, Antanas Augustaitis, Kaz. Rinkevičius.

120 kr. Izid. Markevičius (1975-6 m.).

126 kr. Algis Valeika
180 kr. Kamilia Šoblevičienė (1973-6 m.).

200 kr. Jonas Jodelis.

300 kr. Ieva Kutkienė.

378 kr. V. Kuliešius (1975-6 oro paštu).

Neatskiriamas lietuviškos šeimos palydovas – lietuviškas laikraštis.

MŪSŲ ŽINIOS

DALYVAUKIMĖ VASARIO 16
MINĖJIMĖ

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Vasario 15 diena

Vasario 16-tos minėjimas prasidės iškilmingomis pamaldomis 15 val. Vila Zelinos bažnyčioje.

Tuoj po jų oficialus aktas su įdomia programa Seselių Pranciškėčių Gimnazijos salėje, R. Campos Novos, 49, V. Zelina.

Kviečiame visus mielus tautietes, tautiečius jame dalyvauti. Pasikvieskite ir savo artimuosius, kaimynus, pažįstamus. Dalyvavimas šioje metinėje šventėje kiekvieno tikro lietuvių šventa pareiga.

Rengėjai

NEBUS LIETUVIŠKŲ PAMALDŲ

Vasario 15 d. Vila Zelina 11 valandą ir Lapoje 16 val. 30 minučių dėl Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo.

ATSIŠAUKIMAS Į SĀO PAULO LIETUVIUS

Įvyko trečiasis PL Jaunimo Kongresas. Suvažiavo atstovai ir svečiai. Ne tik svarstė, dirbo, sudarė planus, surašė rezoliucijas, bet ir gerokai pagyvino mūsų lietuviškas nuotaikas. Kongreso uždarymu buvo oficialiai pradėtas lietuviškos emigracijos į Braziliją 50-čio minėjimas.

Mūsų pareiga rūpintis, kad Kongresas nepalikėtų vien tik istorinis faktas bei gražus prisiminimas. Turime surasti būdų sukeltą entuziazmą panaudoti lietuviškiems reikalams.

Šiam darbui atlikti reikia visų lietuvių sutelktinių-organizuotų jėgų.

Kad galėtume visus šiuos reikalus apsvarstyti ir sudaryti ateities planą, šaukiame VISUOTINĮ PASITARIMĄ – studijų dieną. Kviečiame dalyvauti visus – jaunimą ir senimą: visus kurie dalyvauja lietuviškoje veikloje, ir visus tuos, kurie norėtų joje dalyvauti.

Šis pasitarimas įvyks vasario 22 d. Vila Zelinos JAUNIMO NAMUOSE. Pradžią 9 val., pabaiga pramatyta 17 val. Pietūs bus parūpinti vietoje.

Mūsų supratimu, reikėtų svarstyti sekantys klausimai:

A. Sutelktinė veikla:

1. Imigracijos auksinės sukakties metai ir minėjimas.
2. Organizacijų veiklos-parengimų 1976 metų kalendorius
3. Lietuviškų susirinkimų bendra diena.

B. Jaunimo reikalai:

1. Lietuviškas švietimas, kursai ir pamokos.
2. Stovyklavietė stovykloms ir studijų dienoms.
3. Jaunimo sutelktinė veikla ir Jaunimo Sąjunga.
4. Talkininkai iš kitų kraštų
5. Brazilijos jaunimo lietuviškos studijos kitur
6. VI-toji Tautinių Šokių šventė.

C. Visuomeninis gyvenimas:

1. „Mūsų Lietuva“ ir lietuviškoji spauda.
2. Leidiniai (lietuviškai ir portugaliskai)
3. Ryšiai su bairais, interioru
4. Brazilijos Lietuvių B-nės 1976 m. rinkimai.

Klausimų pristatymą susirinkimui paruoš parengiamasis posėdis, kuris yra šaukiamas Jaunimo Namuose vasario 16 d., 20,30 val.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING

HOMENS-SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99 – V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Límão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

Klausimai bus svarstomi studijinių būrelių metodu. Išvados bus pateikiamos bendriniam posėdžiui.

Suraskime visi vieną dieną lietuviškiems reikalams. Dalyvaukime pasitarime. Nes nuo Jūsų dalyvavimo ar nedalyvavimo priklausos lietuviška kolonijos ateitis.

Iki pasimačymo. Laukiame visų.

Jūsų

Kristina Valavičiūtė
Kun. Petras Daugintis
Stasys Maželis
Kun. Antanas Saulaitis
Algirdas Sliesoraitis
Kun. Hermanas Šulcas
Aleksandras Bumblis
Jonas Tatarūnas
Viktoras Tatarūnas
Kun. Juozas Šeškevičius

ATSKRENDA PROVINCIOLAS

Kun. Gediminas Kijauskas, Lietuvos jėzuitų provinciolas išėviijoje, lankys Montevideo lietuvių parapiją vasario 17-22 ir šv. Kazimiero parapiją Sāo Paule vasario 22 – kovo 4.

STOVYKLAUTOJŲ POBŪVIS

Šeštadienį, vasario 21 d. 18 val. Jaunimo namuose renkasi „Mūsų Rūtelės“ stovyklautojai ir jų tėvai pažūrėti stovyklos skaidrių.

PADĖKA

Gili padėka visiems, kurie vienu ar kitu būdu padėjo vietinio transporto organizavime PLJ Kongreso metu, o ypatingai Kristinai Valavičiūtei, Albertui Magilai, Jonui Bagdžiui, Angelinai Tatarūnienei, Vytui Tatarūnui, kun. J. Šeškevičiui, Robertui Gauliai. Vietinio Transporto ir Turizmo komisijos vardu

Stasys Maželis

AUKOS KONGRESUI

Pataisome klaidą

Aukojo

Julijona Budrevičius Moretti ne 100, bet 500 kr.

Ačiū.

ISTOJO Į FAKULTETUS

Spaudoje paskelbtuose egzaminų sąrašuose jau buvo šie lietuvių kilmės studentai:

Alda Chorociejus į Araras biologijos fakultetą, Daniel Umaras į psichologiją Ribeirão Preto, Silvia Garbaskas – slaugymas Paulista, João Batista Kosmiskas – Paulista medicina, Cecilia Kovas – vaistininkystė ir biochemija, Alberto Gervetauskas – ekonomija Mackenzie (vakaris).

Santo Amaro fakultete (Organização Santamarense de Educação e Cultura) išlaikė Lidia Glavickas Biologija, o mediciną liukiančiųjų sąraše yra Adolfo Celso Genevičius (šeštoje vietoje) ir Cecilia Kovas.

Mogi das Cruzes civilinės inžinerijos fakultetą baigė Daniel de Souza Gansauskas. Tame fakultete dėstytoju yra Antonio Spauskas.

VEIKLOS KALENDORIUS- 1976

Sausio 28 - vasario 7, jaunimo stovykla. Ubatuba.

Kovo 7, (16 ar 17 val - of. P. Daug.) Šv. Kazimiero metiniai atlydai su menine programa ir sutelktinėmis vaišėmis, R. Juatindiba, 28 - Moóca.

Kovo 28, Ateitininkų susirinkimas, V. Zelinos Jaunimo namuose.

Vasario 28, BLB Literatūros ratelio mėnesinis pobūvis.

Vasario 15, Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas V. Zelinoje (patikrinti data - A. Sliesoraitis)

Vasario 29, V. Zelinos jaunimo namuose visuomenės susirinkimas apie lietuvišką veiklą po Jaunimo Kongreso.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS, MINI-SOMBRINHAS TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Bany's Ltda.

Inscr. Estadual 104.519.517

CGC. 60.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones 274-0677 - (Res.274-1886)
São Paulo

NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ
LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Director responsável

ANTONIO AQUINO

Redige: Equipe Editorial

Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 50 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 250 kr. Paskiro numerio kaina: 1,00 kruzėiras. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuostūra. Ne naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis išeina ketvirtadienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini neveliau kaip iki sekmadienio vakaro.